

צ'סלב מילוש

קפרי

אני ילד שמשתתף לראשונה בטקס אכילת לחם הקודש בוויילנה ואחר-כך
שונה קקאו שמחלקות גברות קתוליות מסורות.

אני זקן שזוכר את בוקר יוני ההוא: שכרון התפיש מעוון מפות שולחן
לבנות ושמש על אגרטלים עם זרי אדמוניות.

Qu 'as tu fait, qu'as tu fait de ta vie?-

קוראים בפפות שונות קולות שהתפנסו מנדודים בשתי יבשות. מה עשית
עם חייך, מה עשית?

עכשיו משהתגשם הגורל אני נכנס לאט ובזהירות אל מראות הזמן שחלף,

של המאה שלי, זו שבה ואף ורק בה הרויני להיוולד, לעמול, להותיר
עקבות.

הרי גברות קתוליות אלה היה היו ואילו חזרתי לשם, זכה אף בעל תודעה
אחרת, הייתי מביט בפניהן הנמוגות על מנת לשמר אותן.

וגם מרכבות ואחורי סוסים מוארים באור ברק או בהבזקי אש פועמים של
ארטילריה רחוקה.

בקתות ללא ארובה, עשן מתמר על גגן, דרכי חול רחבות ביערות אורן.

ארצות וערים שחייבים להישאר עלומי שם, כי למי אסביר מדוע וכמה
פעמים שינו את דיגלן ואת סמליהן.

בְּמוֹקְדָם קוֹרָא לְנוּ קוֹל, אוֹלָם הוּא נוֹתֵר בְּלִתי מוֹכֵן וְרַק בְּמֵאוּחָר מִתְגַּלָּה עַד
מֵה הֵינּוּ צִיִּתְנִים.

הַנֶּהָר זוֹרֵם כְּמוֹ לְפָנִים סְמוּךְ לְכַנְסִיית יַעֲקֹב הַקְּדוֹשׁ, הַנְּנִי שָׁם עִם טִיפְשׁוֹתֵי
הַמְחִפְיָה, אֲלֵא שְׁגַם אֵילוֹ חֲכַמְתִּי יוֹתֵר, זֶה בֵּין כֶּךָ וּבֵין כֶּךָ לֹא הִיָּה עוֹזֵר.

כַּעַת אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁטִיפְשׁוֹת נַחוּצָה לְכַוּוֹנוֹת כּוֹלֵן, עַל מְנַת שְׁיִתְגַּשְׁמוּ בְּאוֹפֵן
עָקוֹם וְלֹא בְּשִׁלְמוֹת.

וְנֶהָר זֶה עִם עֲרַמוֹת אֲשֶׁפָּה וְהַתְחַלּוֹת שֶׁל זִיהוּם זוֹרֵם דֶּרֶךְ נְעוּרֵי מְזִהִיר מִפְּנֵי
גַעְגּוּעַ אֶל מְקוֹמוֹת אִי־צִלִּים עָלֵי אֲדָמוֹת.

וְאֵף עַל פִּי כֵן הָרִי שָׁם, עַל הַנֶּהָר הַזֶּה, יִדְעֵתִי אוֹשֵׁר שְׁלֵם שֶׁהוּא אֶכְסֻטְזָה
מַעֲבֵר לְמַחֲשָׁבָה וְלִדְאָגָה כְּלִשְׁהֵם וְעַדִּין הוּא מוֹסִיף לְהַתְקַיֵּם בְּגוֹפִי.

כְּמוֹ הָאוֹשֵׁר עַל נֶהָר יְלִדוֹתֵי הַקֶּטָן, בְּגֵן שְׂאֵלוֹנָיו וְתִירוֹזוֹתָיו עֲתִידִים הִיוּ
לְהִיפָרֵת לְפִי רִצּוֹן כּוֹבְשִׁים בְּרַבְרִיִּים.

אֲנִי מְבַרֵךְ אֲתֶכֶם, נֶהָרוֹת, הוֹגָה אֶת שִׁמְכֶם כְּדֶרֶךְ שֶׁהִגַּתָּה אִמִּי, בְּכַבוֹד וְעִם
זֹאת בְּרוּךְ.

מִי יַעֲז לּוֹמֵר: נִקְרָאתִי וּבִשָּׁל כֶּךָ הַצִּיל אוֹתִי כּוֹחַ אֲדִירִים מִפְּדוּרִים שֶׁפָּלְחוּ
אֶת הַחוֹל אוֹ צִיּוּרוֹ דְּגָמִים עַל הַקִּיר מֵעַל רֹאשִׁי,

אוֹ מִמַּעַצֵּר אֲקַרְאִי עַד לְבִירוֹר שְׁסוּפוֹ מִסַּע בְּקֶרוֹן בְּהַמוֹת לְמָקוֹם שְׂאִין
חוֹזְרִים מִמְּנוֹ חַיִּים?

אוֹ מִמִּילוּי הַפְּקוּדָה לְהַתְיַצֵּב כְּדִי לְהִירָשֵׁם, עַת רַק מִי שֶׁסִּירְבוּ לְמַלֵּא אַחֵר
הַצֹּר נִיֶּצְלוּ.

כֵּן, אֲבָל הֵם, כְּלוּם לֹא הַתְּפַלֵּל כָּל אֶחָד מֵהֶם לְאֵלוֹהֵיו וְהַתְחַנֵּן: הַצִּילֵנִי!

וְהַשְׁמֵשׁ הַיְיְתָה עוֹלָה עַל מַחְנוֹת הָעֵינֹוֹיִים וְעַד הַיּוֹם אֲנִי רוֹאֶה אוֹתָהּ עוֹלָה
דְּרֹךְ עֵינֵיהֶם.

מִתְקַרֵּב לַשְּׁנֵתֵי הַשְּׁמוֹנִים אֲנִי טָס מִסֵּן פְּרִנְסִיִּקוֹ לְפְרִנְקְפוֹרְט וְרוֹמָא, מִי
שְׁנִסְעָה פְּעַם שְׁלוֹשָׁה יָמִים בְּעֶגְלָה רְתוּמָה לְסוֹסִים מִשְׁטֵינֵי לְוִילְנָה.

אֲנִי טָס בְּלוֹפְטְהֵנְזָה, כַּמָּה נְחֻמָּה הַדִּיִּילָת, הֵם כֹּה מְתוּרְבָתִים כָּאֵן שִׁיְהִיה זֶה
חוֹסֵר דְּרֹךְ אֶרֶץ לִיזְכוֹר מִי הֵם הִיוּ.

בְּקִפְרֵי מְזִמְנָה אוֹתִי אֲנוֹשׁוֹת עוֹלָצֵת בְּסַעוּדָה חֲגִיגִית לִיטוֹל חֶלֶק בְּשִׂמְחַת
הַהִתְחַדְשׁוֹת שְׁנִמְשָׁכֵת בְּלִי הַרְף.

זְרוּעַ הַנְּשִׁים הַחֲשׁוּפָה, הַיָּד הַמּוֹלִיכָה אֶת הַקֶּשֶׁת בֵּין בְּגָדֵי הָעֶרְב, סִינׁוֹוֹר
הַזְּרֻקוֹרִים וְהַבְּזֻקֵי הַפְּלָשִׁים פּוֹתְחִים בְּפָנָי רָגַע שֶׁל הַסְּכָמָה עִם קְלוֹת הַדַּעַת
שֶׁל מִינְנוּ.

אֵין הֵם צְרִיכִים לְאֲמוּנָה בְּשָׂמִים וּבְשָׂאוֹל, לְמַבּוֹכֵי הַפִּילוֹסוֹפִיָּה, לְהַמְתַּחַת
הַגּוֹף בְּצוּמוֹת.

וּבְכֹל זֹאת חֲרָדִים הֵם מְסִימֵן שֶׁהַבְּלָתִי נִמְנָע קָרֵב: גִּידוּל בְּחֻזָּה, דָּם בְּשֶׁתֶן,
לְחִץ דָּם יוֹתֵר מְדֵי גְבוּהָ.

אֲזֵה הֵם לְכַטַּח יוֹדְעִים שְׁפוֹלְנוּ קְרוֹאִים וְכֹל אֶחָד וְכֹל אַחַת הוֹגִים בְּבִלְתֵי רָגִיל
שְׁבַגוֹרְל הַנְּפָרֵד.

אֲנִי מִסְתַּלֵּק יַחַד עִם תְּקוּפָתִי, מוֹכֵן לְפֶסֶק הַדִּין שְׁיִמְנָה אוֹתִי בֵּין חֲזִיוֹנוֹת
הַתַּעֲתוּעִים שְׁלָהּ.

אִם פְּעֻלָּתִי דְּבַר מָה, הִיָּה זֶה רַק הַיָּלֵד הָאָדוּק שְׁרָדֵף אַחֵר תְּחַפּוֹשׁוֹת
הַמְּצִיאוֹת הָאֲבוּדָה.

אחד הנוכחות האמיתית של האלוהות בגופנו וכך מנו שהם בו בזמן להם
??.

קריאת האדירים של היחודי, חרף חוק העולם הגזר פליה על הזיכרון.

1994

(מפולנית: דוד וינפלד)